

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ ΚΑΙ ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

Κυριακή της Τυροφάγου
(10/03/2019)

Στην σημερινή Κυριακή, που ονομάζεται και Κυριακή της Τυροφάγου ή Τυρινή, που είναι ουσιαστικά και το τελευταίο σκαλοπάτι πριν την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή, η Αγία μας Εκκλησία στο ευαγγελικό ανάγνωσμα θέτει δύο πολύ καθοριστικά ζητήματα για την ζωή του Χριστιανού. Πρώτον κάνει λόγο για τη συγχωρητικότητα προς τους αδελφούς. Η συγχωρητικότητα είναι αυτή, που στην ουσία μαρτυρεί και καθορίζει την ποιότητα της σχέσης μας με το Χριστό. Και δεύτερον, μιλάει για την υποκρισία, δηλαδή την επιτήδευση της αρετής.

Η περικοπή έχει ως εξής: «(είπε ο Χριστός), εάν συγχωρήσετε στους ανθρώπους ότι κακό σας έχουν κάνει, θα συγχωρήσει και εσάς ο Πατέρας σας ο ουράνιος, εάν όμως δεν συγχωρείτε τους ανθρώπους, τότε ούτε ο Πατέρας θα συγχωρήσει τα παραπτώματα σας. Όταν νηστεύετε, μη γίνεστε σκυθρωποί όπως οι υποκριτές οι οποίοι παραμορφώνουν τα πρόσωπά τους για να τους δουν οι άνθρωποι ότι νηστεύουν, αλήθεια σας λέγω ότι έχουν λάβει την ανταμοιβή τους. Εσύ όμως όταν νηστεύεις άλειψε το κεφάλι σου και πλύνε το πρόσωπό σου, για να μην δουν οι άνθρωποι ότι νηστεύεις, αλλά μόνον ο πατέρας σου που βλέπει τι γίνεται στα κρυφά, θα σε ανταμείψει στα φανερά. Μη θησαυρίζετε για τον εαυτό σας θησαυρούς στη γη, όπου ο σκόρος και η σαπίλα τους καταστρέφουν και όπου οι κλέφτες κάνουν διάρρηξη και τους κλέβουν, αλλά να θησαυρίζετε για τον εαυτό σας θησαυρούς στον ουρανό, όπου ούτε σκόρος ούτε σαπίλα τους καταστρέφει και όπου κλέφτες δεν κάνουν διάρρηξη και κλέβουν, διότι όπου είναι ο θησαυρός σου εκεί θα είναι και η καρδιά σου».

Ο άνθρωπος ο οποίος δεν συγχωρεί, δεν μπορεί να έχει κοινωνία με το Θεό της αγάπης, δεν μπορεί να δεχτεί μέσα του τη θεία Χάρη και σε περίπτωση που τη δεχτεί, δεν μπορεί να τη συγκρατήσει, γιατί δεν έχει την υποδομή που χρειάζεται. Χωρίς τη Θεία Χάρη η ψυχή είναι σκοτεινή και νεκρή, αφού η Θεία Χάρις είναι φως και ζωή. Έτσι ο άνθρωπος που κρατάει το κακό που του έκαναν, ομοιάζει με τον ίδιο τον διάβολο, ο οποίος είναι πνεύμα οργής, μίσους και από την αρχή ανθρωποκτόνος. Ο χριστιανός ο οποίος δεν θέλει να συγχωρεί τον συνάνθρωπό του, δεν έχει κοινωνία επί της ουσίας με το Θεό της αγάπης. Ο Θεός, μας αγαπά παρά τις δικές μας αμαρτίες και αστοχίες. Ο Θεός είναι οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος και πολυέλεος, πώς είναι λοιπόν δυνατόν ο άνθρωπος ο οποίος δεν επιθυμεί να έχει τα ίδια χαρακτηριστικά, δηλαδή να είναι οικτίρμων και ελεήμων, πως είναι δυνατόν να είναι πραγματικός χριστιανός.

Ο Χριστός καθ' όλη την διάρκεια της επίγειας ζωής Του μας δίδαξε πολλές φορές την τεράστια βαρύτητα που έχει η συγχωρητικότητα για την ζωή μας. Επί της ουσίας ο τρόπος με τον οποίο ζούμε και συμπεριφερόμαστε προς τους αδελφούς μας, είναι αυτός που θα κρίνει το πώς θα συμπεριφερθεί σ' εμάς ο Θεός. Η άφεση των αμαρτιών είναι προνόμιο του Θεού. Ο Θεός μόνο συγχωρεί, ο Θεός είναι Εκείνος ο οποίος χορηγεί την άφεση των αμαρτιών στα παιδιά Του και σύμφωνα με την δική Του θέληση και εντολή, όταν ο άνθρωπος συγχωρεί, αποκτά και εκείνος το χάρισμα να ομοιώνεται με τον Θεό.

Ο Χριστός με τρόπο απόλυτο, καθοριστικό και αιώνιο, προσευχήθηκε και έδωσε τη ζωή Του υπέρ των εχθρών Του. Ότι ο κύριος έπραξε μία φορά για πάντα με τη δύναμη του πνεύματος Του, αυτό παραμένει ως η τέλεια οδός που ενώνει τον άνθρωπο με το Θεό. Η συγχωρητικότητα, η ανεξικακία, η εντολή της αγάπης προς τους εχθρούς, όχι μόνο παρουσιάζουν ως υπέρτερο το πνεύμα της Καινής Διαθήκης από εκείνο της Παλαιάς, αλλά φανερώνουν επίσης τη μοναδικότητα της επικείμενης αλήθειας του Θεού, που έγινε άνθρωπος. Ο σταυρικός θάνατος του Χριστού, είναι η μωρία της αγάπης του Θεού προς τους εχθρούς του. Αυτή θέτει εξαρχής τα όρια που χωρίζουν το αληθινό και αιώνιο, από τα ανθρώπινα και πεπλανημένα. Η αγάπη αυτή περικλείεται στην εντολή της αγάπης προς τον πλησίον και αποτελεί την ανώτερη έκφραση της.

Για αυτό και η Εκκλησία βάζει την αρετή της συγχωρητικότητας, ακριβώς ένα βήμα πριν από την έναρξη της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, για να συνειδητοποιήσουμε και να καταλάβουμε βαθιά ότι, η πεμπτουσία της χριστιανικής βιωτής έγκειται στην ποιότητα της σχέσης μας με τους αδελφούς μας και όχι σε μια αποχή τροφών χωρίς νόημα και σκοπό. Είναι κοινή διαπίστωση ότι ο άνθρωπος έπαψε να ζει με κέντρο της ύπαρξής του την καρδιά του. Η καρδιά είναι ο τόπος που ενώνεται μυστικά ο Θεός με τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος πορεύεται με κέντρο την διάνοια, με αποτέλεσμα να μην ενεργοποιεί την νοερή του ενέργεια. Το βάθος της ύπαρξης του παραμένει σκοτεινό. Δυστυχώς ακόμη και στην πορεία του προς το Θεό, ο άνθρωπος παραμένει ανθρωποκεντρικός, η νηστεία, η προσευχή, η δικαιοσύνη, όλα χρησιμοποιούνται ως μέσα προβολής του. Αντί ο άνθρωπος να μπει στην διαδικασία της λατρείας του Θεού, λατρεύει τον ίδιο τον εαυτό του και προσπαθεί να φτάσει στο Θεό μέσα από το εγώ του. Αγνοεί ότι η θεοομοίωση, η ταύτιση του ανθρώπου με τον Θεό, έρχεται δια της ταπεινώσεως και της μεταμορφώσεως του εγώ.

Ο Χριστός έρχεται για να επισημάνει και να καταδείξει αυτό το βάθος της καρδιάς του ανθρώπου που είναι κρυμμένο και σκοτεινό. Μας μιλάει για την υποκρισία που κρύβουμε μέσα μας. Τι είναι η υποκρισία; Η ανυπαρξία της εσωτερικής ζωής και της πραγματικής ευσέβειας που εκδηλώνεται εξωτερικά ως υπάρχουσα, με τα σχήματα της ευσέβειας. Είναι η επιτήδευση της αρετής και της ευσεβούς ζωής. Γι' αυτό και η υποκρισία είναι επί της ουσίας θέατρο. Οι άγιοι Πατέρες, μεταξύ αυτών και ο άγιος Μάξιμος ο ομολογητής, μας διδάσκουν ότι η υποκρισία είναι προσποίηση της φιλίας, μίσος καλυμμένο με σχήμα φιλίας, έχθρα που εκδηλώνεται ως εύνοια, φθόνος που μιμείται το χαρακτήρα της αγάπης. Υποκρισία είναι ο πλασματικός και όχι ο πραγματικός γιος της αρετής, η προσποίηση της δικαιοσύνης, η απάτη που έχει την μορφή της αλήθειας. Αυτό σημαίνει ότι όταν ένα πάθος ενδύεται την αντίστοιχη αρετή για να την παρουσιάσει μεταξύ των ανθρώπων, αυτό είναι και λέγεται υποκρισία. Αυτή η κατάσταση καθιστά το πρόσωπο του ανθρώπου, προσωπίο.

Η υποκρισία βεβαίως, δεν ήταν μόνο γνώρισμα της εποχής του Χριστού αλλά είναι γνώρισμα κάθε εποχής, αφού ο άνθρωπος ουσιαστικά δεν έπαψε να λατρεύει και να έχει στο κέντρο της ύπαρξής του, τον ίδιο τον εαυτό. Γι' αυτό είναι πολύ χαρακτηριστικό το ανάγνωσμα που η Εκκλησία μας θέτει σήμερα ενώπιον μας.

Μπαίνοντας στην Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή να αγωνιστούμε φρόνιμα και εντατικά, απέναντι σε αυτές τις δύο μεγάλες κακίες που μας κρατάνε χωρισμένους από το Θεό. Να μπορούμε στην διαδικασία να συγχωρήσουμε ο ένας τον άλλον, βαθιά, καθαρά, με πραγματική επίγνωση ότι αυτό μας ενώνει με το Θεό, και καθημερινά να πολεμούμε την υποκρισία που γεννιέται μέσα μας, και την αγάπη να προβάλλουμε τον εαυτό μας στα μάτια των άλλων.